

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

АКАДЕМИЯ

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“

Тема на дисертационния труд:

СЪСТОЯНИЕ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОПТИМИЗАЦИЯ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОГРАМИ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО С УЧАСТИЕТО НА БЪЛГАРИЯ

Професионално направление **3.7. Администрация и управление**

Автор на дисертационния труд:

Женя Иванова Бахчеванова

Член на научното жури: **доц. д-р Захари Венциславов Горанов**

Настоящото становище е изготвено в качеството ми на член на Научно жури по процедура за защита на дисертационен труд съгласно Заповед № 956 – от 13.06.2023г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ Благоевград, както и на решение от Първото заседание на Научното жури. Госпожа Бахчеванова е изпълнила всички ангажименти от индивидуалния си план и е положила всички изпити от докторантския минимум. Отчислена е с право на защита.

Не се откриват пропуски в проведената до момента административна процедура. Представената документация показва, че дисертантката отговаря на формалните изисквания за придобиване на ОНС „доктор“, определени в Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

1. Общ характер на дисертационния труд

Дисертационният труд с обем от 220 страници се състои от въведение, изложение в четири глави, заключение, справка за научните приноси, списък на използваните информационни източници, списък на съкращенията.

Изследването съдържа 53 графики, които нагледно представят данните и резултатите от направените изследвания, изводи и препоръки.

2. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение.

Изследването на дисертанта е насочено към изпълнението на териториалните политики на ЕС, с акцент върху капацитета, проблемите и казусите по отношение на човешките ресурси, участващи в Програмите за двустранно териториално сътрудничество на България, които са представени като извадка от европейското финансиране. Проблемът на изследването е

актуален за територията на този тип програми, характеризираща се с икономическа изостаналост, липса на предприемачески инициативи, обезлюдяване и други проблеми.

Акцентът на изследването е поставен върху отговорната роля за постигане на желаните цели и резултати на Териториалните програми, която имат ръководителите на Програмите и изпълнителите на съответните проекти. Структурирано са представени изискванията към управлението и изпълнението на Програмите, описано е настоящото състояние, като са анализирани различни аспекти на проблемите.

В изследването са дадени препоръки за подобряване начините на работа с програмите на ЕС, като считам, че те са в насока по – целесъобразно използване на ресурсите, особено човешките.

3. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал

Докторантът показва задълбочено познаване на състоянието на проблема според направеният литературен обзор от 90 заглавия на монографии, периодични издания, европейски и национални нормативни документи. Почти всички ползвани литературни източници са коректно цитирани в дисертационния труд.

Списъкът със съкращения се състои от 18 абривиатури, които са използвани в дисертационния труд.

Обектът и предмета на дисертационния труд са ясно определени. Задачите в изследването са изпълнени.

Докторантът коректно използва документите, които към настоящия момент регулират процесите по финансиране на програмите на ЕС, които се изпълняват в пограничните райони на Република България и съседните държави. Прави впечатление големия брой цитирани и обсъдени нормативни актове, които са относими към темата на дисертационния труд. Това от своя страна означава, че докторантът познава добре нормативната база. Коментарите направени след цитираните актове са в посоката подобряване на нормативната база, както и процесите на финансиране и използване по – рационално на финансовите средства.

Авторът прави коментари и на структурите, които имат отношение към изпълнението на проектите. Прави впечатление, че познава добре всички органи, имащи отношение към процесите на реализация на програмите, както и тези, които имат отношение към контрола. Обяснена е добре организацията на работа на всички органи, имащи отношение по темата, тяхната структура, проблеми, предимства и недостатъци. Анкетното проучване в дисертацията е в резултат от направените коментари по предимствата и недостатъците в работата на органите на ЕС, имащи отношение с управлението на проекти в пограничните райони. Проучването дава освен насоки за подобряване на работата на органите, които имат отношение към проектите, но дава ясна представа и за мнението на мениджърите, които са ангажирани в процеса. Резултатите от изследването са описани ясно, като са дадени и препоръки за подобряване работата на човешките ресурси по време на изпълнението на проекти.

Считам че изследването дава резултати, които могат да бъдат внедрени в практиката. Предложените препоръки от анкетата са с приложна насоченост.

4. Научни, научно-приложни и приложни приноси на дисертационния труд

Общо-теоретически приноси:

Детайлно е изследвана законовата рамка, управлението на Териториалните програми с участието на България и по отделно всяка Програма, като са приложени Benchmarking и SWOT анализи. Заключениета и препоръките, произтичащи от тях дават принос към теорията за добро управление като се предлагат подходи, съобразени с особеностите и ограниченията на граничните региони.

Приложно-научни приноси:

В изследването се задават ясни параметри на най-съществените аспекти на състоянието и функционирането на Териториалните програми – посочени са критериите за анализ и оценка с мерни единици и във фиксиран времеви период. Подробно се анализира ролята на човешките ресурси вземащи участие в изпълнение на проектите и програмите .

Практично-приложни приноси:

Дисертантът предлага унифицирани данни и анализи на териториалното сътрудничество с участието на България, които могат да са практически полезни. Направено е детайлно описание на уменията и квалификациите, необходими за управлението и усвояването на ресурса за териториално сътрудничество, които могат да се ползват от звената за човешки ресурси при регионалните и местните органи, както и от управляващите органи.

5. Наукометрични показатели

Представени са общо 3 публикации във връзка с дисертационния труд. Според наукометричните показатели, това се равнява на 30 точки, което покрива изискванията на ЗРАСБ. Статиите са на български език. Така сборът на наукометричните показатели от група А и група Г прави 80 точки . Публикациите отразяват коректно дисертационния труд. Те са на високо научно ниво.

6. Критични бележки и препоръки

На места се губи връзката между човешките ресурси и проектното управление. Не е последователно развита тезата защо човешките ресурси са толкова важни за управлението на проекти и програми.

Има на места абзаци в текста, които не са логически свързани.

В библиографията някои от литературните източници не са коректно цитирани.

Като препоръка бих дал, дисертантът да продължи да се развива в тази научна област. Да издаде пособие по „Управление на проекти и програми“.

7. Заключение

Дисертационният труд отразява коректно изследванията на автора, които имат безспорен научно-приложен и приложен характер.

Представеният дисертационен труд, публикациите на автора и формулираните приноси имат всички достойнства и считам, че съответстват напълно на изискванията на „Закона за развитие на академичния състав в Република България“, Правилника за приложението му и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени в Югозападен университет „Неофит Рилски“ Благоевград.

Давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на **Женя Иванова Бахчеванова образователна и научна степен „Доктор“ по Професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (мениджмънт на публичната сфера)“**

10.08.2023г.

Изготвил:
доц. д-р Захари Горанов

**MINISTRY OF INTERIOR AFFAIRS
ACADEMY**

STAND

on a dissertation for the acquisition of an educational and scientific degree "Doctor"

Dissertation topic:

STATUS AND OPPORTUNITIES FOR OPTIMIZATION IN THE MANAGEMENT OF TERRITORIAL COOPERATION PROGRAMS WITH THE PARTICIPATION OF BULGARIA

Professional area 3.7. Administration and Management

Author of the dissertation:

Zhenya Ivanova Bakhchevanova

Member of the scientific jury: Assoc. prof. Dr. Zahari Ventsislavov Goranov

This stand was prepared in my capacity as a member of the Scientific Jury under the procedure for the defense of a dissertation according to Order No. 956 - 13.06.2023. of the Rector of Southwestern University "Neofit Rilski" Blagoevgrad, as well as a decision of the First Session of the Scientific Jury. Mrs. Bakhchevanova has fulfilled all the commitments of her individual plan and has passed all the exams of the doctoral minimum. She is charged with the right of defense.

There are no gaps in the administrative procedure carried out so far. The submitted documentation shows that the doctoral student meets the formal requirements for obtaining the "doctor" degree, defined in the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Rules for its Implementation.

1. General nature of the dissertation work

The dissertation work with a volume of 220 pages consists of an introduction, an exposition in four chapters, a conclusion, a reference to the scientific contributions, a list of the used information sources, a list of abbreviations.

The research contains 53 graphs that visually present the data and results of the research, conclusions and recommendations.

2. Relevance of the problem developed in the dissertation in scientific and scientific-applied terms.

The research of the dissertation is aimed at the implementation of the territorial policies of the EU, with an emphasis on the capacity, problems and case studies regarding the human resources involved in the Bilateral Territorial Cooperation Programs of Bulgaria, which are presented as a sample of the European funding. The research problem is relevant for the territory of this type of program, characterized by economic backwardness, lack of entrepreneurial initiatives, depopulation and other problems.

The emphasis of the study is placed on the responsible role for achieving the desired goals and results of the Territorial Programs, which the heads of the Programs and the executors of the respective projects have. The requirements for the management and implementation of the Programs are presented in a structured manner, the current state is described, and various aspects of the problems are analyzed.

The research gives recommendations for improving the ways of working with EU programs, considering that they are in the direction of more appropriate use of resources, especially human resources.

3. Degree of knowledge of the state of the problem and creative interpretation of the literary material

The doctoral student shows in-depth knowledge of the state of the problem according to the literature review of 90 titles of monographs, periodicals, European and national normative documents. Almost all used literary sources are correctly cited in the dissertation work.

The list of abbreviations consists of 18 abbreviations that are used in the dissertation.

The object and subject of the dissertation work are clearly defined. The tasks in the study have been completed.

The doctoral student correctly uses the documents that currently regulate the financing processes of the EU programs that are implemented in the border areas of the Republic of Bulgaria and neighboring countries. The large number of cited and discussed normative acts that are relevant to the topic of the dissertation is impressive. This, in turn, means that the doctoral student knows the legal framework well. The comments made after the cited acts are aimed at improving the legal framework, as well as the financing processes and more rational use of financial resources.

The author also comments on the structures that are related to the implementation of the projects. It is noticeable that he knows well all the bodies related to the processes of program implementation, as well as those related to control. The organization of work of all bodies relevant to the subject, their structure, problems, advantages and disadvantages is well explained. The survey research in the dissertation is the result of the comments made on the advantages and disadvantages of the work of the EU bodies related to the management of projects in the border areas. The study not only provides guidelines for improving the work of the bodies that are related to the projects, but also gives a clear idea of the opinion of the managers who are involved in the process. The results of the study are clearly described, and recommendations are given for improving the performance of human resources during the implementation of projects.

I believe that the research gives results that can be implemented in practice. The proposed recommendations from the survey are applied-oriented.

4. Scientific, scientific-applied and applied contributions of the dissertation work

General-theoretical contributions:

The legal framework, the management of the Territorial Programs with the participation of Bulgaria and each Program separately, with Benchmarking and SWOT analyzes have been studied in detail. The conclusions and recommendations resulting from them make a contribution to the theory of good governance by proposing approaches tailored to the particularities and limitations of border regions.

Applied scientific contributions:

The study sets clear parameters of the most essential aspects of the state and functioning of the Territorial Programs - the criteria for analysis and evaluation with measurement units and in a fixed time period are specified. The role of human resources participating in the implementation of projects and programs is analyzed in detail.

Practical-applied contributions:

The dissertation offers unified data and analyzes of territorial cooperation with the participation of Bulgaria, which can be practically useful. A detailed description of the skills and qualifications necessary for the management and utilization of the resource for territorial cooperation, which can be used by human resources units, is made. at the regional and local bodies, as well as by the governing bodies.

5. Scientific indicators

A total of 3 publications related to the dissertation are presented. According to scientometric indicators, this equals 30 points, which meets the requirements of ZRASB. The articles are in Bulgarian. Thus, the sum of the scientometric indicators of group A and group D makes 80 points. The publications correctly reflect the dissertation work. They are at a high scientific level.

6. Critical notes and recommendations

In places, the connection between human resources and project management is lost. Why human resources are so important to project and program management has not been consistently developed. There are paragraphs in the text that are not logically connected.

In the bibliography, some of the literary sources are not correctly cited.

I would recommend that the dissertation student continue to develop in this scientific field. To issue a manual on "Project and Program Management".

7. Conclusion

The dissertation correctly reflects the author's research, which has an indisputable scientific-applied and applied character.

The presented dissertation work, the author's publications and the formulated contributions have all merits and I believe that they fully comply with the requirements of the "Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria", the Rules for its Application and the Rules for the Conditions and Procedures for Acquiring Scientific Degrees in Southwest University "Neofit Rilski" Blagoevgrad.

I give a **positive assessment** of the dissertation work and propose to the respected Scientific Jury to award Zhenya Ivanova Bakhchevanova the educational and scientific degree "Doctor" in Professional field 3.7. Administration and Management, scientific specialty "Organization and Management Outside The Sphere Of Material Production (Public Sphere Management)"

10.08.2023

Prepared by:

Assoc. Prof. Dr. Zahari Goranov

